

VA/Luoma/KK

1.11.1978

1

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI
Semaforbron HELSINGFORS 52

Puhelin 1511
Telefon

... Työeläkelaitoksille

1.1.1980 VOIMAANTULEVIEN LAINMUUTOSTEN VAIKUTUS TIETOLIIKENTEeseen

1.1.1980 voimaantulevat kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien sekä työeläkelakien muutokset aiheuttavat, paitsi teknisluonteisia muutoksia työeläkkeen laskentaan, muutoksia myös tietoliikenteeseen. Tässä yleiskirjeessä selostetaan eläketahtuma- ja työsuhdeilmoitusliikennettä ETK-järjestelmän eläkelaitosten osalta. Ohjeet koskevat kuitenkin soveltuvin osin myös julkisen sektorin eläkelaitoksia, ellei näiden kanssa erikseen muuta sovita. Yksityiskohtainen kuvaus tietoliikenteestä ja siihen tehdyistä muutoksista on tämän yleiskirjeen liitteenä. Työeläkelakeihin tehtyjä muutoksia selostetaan eläkelaitoksille lähetettävässä eri yleiskirjeessä.

1. Kansaneläkelain muutosten vaikutus Kansaneläkelaitoksen tietotarpeeseen

Vanhuuseläke

Kansaneläkelain muutetun 30 §:n ja uuden tukilisälain 7 §:n mukaan luetaan tukiosaa ja tukilisää määrättäessä 65 vuotta täyttäneen vakuutetun työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuva eläke vuosituloksi sen suuruisena kuin se olisi, jos hän siirtyisi eläkkeelle välittömästi 65 vuotta täytettyään. Vanhuuseläke otetaan huomioon riippumatta siitä onko eläke myönnetty vai ei. Sellaisesta vanhuuseläkkeestä, jolle työntekijä tai yrittäjä on siirtynyt ennen 65 vuoden ikää, otetaan huomioon eläkkeen todellinen määrä. Samoin vapaaehtoiseen eläkejärjestelyyn perustuva vanhuuseläke otetaan huomioon kyseisen eläkkeen myöntämisestä lukien maksettavan määränsä mukaisena. Uusia säännöksiä sovelletaan niihin kansaneläkkeensaajiin, jotka täyttävät 65 vuotta 31.12.1979 jälkeen.

Edellä mainitut muutokset työeläkkeen tuloksilukemisäännöissä merkitsevät sitä, että Kansaneläkelaitos tarvitsee kaikissa tapauksissa, joissa vanhuuseläkkeelle ei ole siirrytty ennen 65 vuoden ikää, tiedon 65 vuoden iässä alkavasta vanhuuseläkkeestä tai sitä vastaavasta eläkkeen määrästä. Jotta Kansaneläkelaitokselle jäisi riittävästi aikaa eläkkeen laskentaan, on tiedot työeläkkeistä saatava riittävän ajoissa ennen 65 vuoden iän täyttämistä.

Lapsikorotuksen osuus

Kansaneläkelakiin ja tukiliseläkelakiin on otettu säännös, jonka mukaan TEL 8 § 4 momentissa mainitun lain, eläkesäännön tai eläkeohjesäännön taikka merimieseläkelain mukaiseen eläkkeeseen sisältyvää lapsikorotusta ei lueta vuosituloksi. Näin ollen Kansaneläkelaitos tarvitsee tiedon vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja sukupolvenvaihdoseläkkeen määrästä ilman lapsikorotuksen osuutta. Koska myös aikaisemmin myönnetyt tukiosat ja tukilisät lakien voimaantulosäännösten mukaisesti muutetaan vastaamaan uusia säännöksiä 1.1.1980 alkaen, tarvitsee Kansaneläkelaitos lapsikorottomat eläkkeen määrät myös kaikista tuolloin voimassa olevista eläkkeistä.

2. Tietoliikenne

Laskentapyynnöt ja ennakkoilmoitukset

Jotta eläkelaitokset voisivat laskea vanhuuseläkkeen määrän myös niissä tapauksissa, joissa eläkettä ei ole haettu riittävän ajoissa tai joissa eläkkeen hakemista lykätään yli 65 vuoden iän, toimittaa Eläketurvakeskus eläkelaitoksille eläkkeen laskennan käynnistämiseksi työsuhderekisteriotteet, ns. laskentapyynnöt. Otteet toimitetaan kahdessa erässä sinä vuonna, jona henkilöt täyttävät 64 vuotta.

Ilmoitus vanhuuseläkkeestä eläketapahtumakortilla on annettava Eläketurvakeskukselle jo ennen 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkua. Ellei eläkehakemusta ole tehty tai eilei eläkettä muutoin vielä tällöin voida myöntää, on eläkelaitoksen annettava vanhuuseläkkeen ennakkoilmoitus. Eläkelaitos voi antaa ennakkoilmoitukset myös kaikista tapauksista, joista se on saanut laskentapyynnöt, joko kerralla tai pienemmissä erissä. Ajankohta, mihin mennessä ilmoitukset viimeistään on annettava, ilmoitetaan eläkelaitoksille myöhemmin, kun neuvottelut Kansaneläkelaitokset kanssa on saatu päätökseen.

Eläketapahtumakortti

Edeillä selostettu Kansaneläkelaitoksen tietotarve edellyttää muutoksia myös eläketapahtumakorttiin. Kortille lisätään kohta, jossa ilmoitetaan Kansaneläkelaitoksen erikseen tarvitsema työeläkkeen määrä ilman lapsikorotusta, vanhuuseläkkeessä 65 vuoden iässä alkavaa eläkettä vastaava lapsikorottomaton eläkkeen määrä.

Työsuhdeilmoitukset

Vanhuuseläkkeen laskentamenettelyn muuttuminen aiheuttaa muutoksia työsuhdetietojen rekisteröintiin. Ennen

työntekijän 63 iän täyttämivuoden loppua päättyneeseen työsuhteeseen liittyvä tulevan ajan osuus ilmoitetaan ETK:n rekisteriin erillisenä vapaakirjana. Työntekijän 63 iän täyttämivuoden lopussa jatkuneeseen työsuhteeseen liittyviä vapaakirjatietoja ilmoitettaessa otetaan tulevan ajan osuus huomioon eläkkeen määrässä ja eläkekuukausissa.

Vuoden 1979 syksyyn saakka ilmoitetaan vapaakirjatiedot työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen päättyneistä työsuhteista nykyisten säännösten mukaan laskettuina. Tämän vuoksi on edellä tarkoitettujen työsuhteiden osalta vapaakirjatiedot tarkistettava laskettaessa vanhuuseläkettä vuonna 1915 syntyneille työntekijöille. Näissä tapauksissa on vapaakirjatiedot myöhemmin korjattava myös ETK:n rekisteriin.

ELÄKETURVAKESKUS

Matti K... *Seppo K...*

VANHUUSELÄKKEEN LASKENTAAN JA ELÄKETAPAHTUMAILMOITUKSIIN LIITTYVÄ TIETOLIIKENNE

1. Vanhuuseläkkeen laskentapyynnöt

1.1. Milloin laskentapyynnöt toimitetaan

Eläketurvakeskus toimittaa eläkelaitoksille vanhuuseläkkeen laskentapyynnöt kahdessa erässä sinä vuonna, jona henkilöt täyttävät 64 vuotta. 1.1. - 31.5. välisenä aikana 64 vuotta täyttävien osalta laskentapyynnöt toimitetaan ko. vuoden heinäkuussa, 1.6. - 31.12. välisenä aikana 64 vuotta täyttävien osalta joulukuussa.

Laskentapyynnöt annetaan ETK:n rekisteritietojen mukaan elossa olevista henkilöistä, joille on karttunut työeläkettä ja

- jotka eivät ole TEL:n, LEL:n, YEL:n tai MYEL:n mukaisella vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeellä
- joilla ei ole TEL:n, LEL:n, YEL:n tai MYEL:n mukaista vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkehakemus vireillä

Laskentapyyntö annetaan kuitenkin myös TEL:n, LEL:n, YEL:n tai MYEL:n mukaisen eläkkeen saajista seuraavissa tapauksissa:

- vapaakirjaeläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeensaajista, joilla on eläkeaikaisia ansiotietoja
- täysitehoista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä saavista, joilla on eläkkeen kanssa rinnakkaisia ansiotietoja ennen 1.1.1973
- työkyvyttömyyseläkkeen saajista, joiden eläkettä määrättäessä on sovellettu rajoitussäännöstä
- alennetun eläkeiän perusteella vanhuuseläkkeellä olevista, joilla on eläkkeen alkamisen jälkeen alkanut tai jatkunut työsuhde tai yrittäjäjakso
- sukupolvenvaihdoseläkkeensaajista, joilla on TEL:n tai LEL:n alaisia työsuhteita tai YEL-toimintaa
- kaikista osaeläkkeensaajista.

Laskentapyyntö muodostetaan myös kaikista luopumiseläkkeensaajista.

1.2. Mille eläkelaitokselle laskentapyyntö lähetetään

Vanhuuseläkkeen ennakkolaskentapyyntö lähetetään pääsääntöisesti eläkelaitokselle, jossa työntekijä viimeksi on ollut vakuutettu ennen 63 vuoden iän täyttämisen vuoden loppua.

Jos henkilöllä kuitenkin on 63 vuoden iän täyttämisen vuonna viimeisenä ollut alle neljä kuukautta jatkunut työsuhde, toimitetaan laskentapyyntö laitokselle, jossa on vakuutettu ko. vuonna viimeksi päättynyt, vähintään neljä kuukautta jatkunut työsuhde tai yrittäjäjakso. Ellei tällaista ole, pyyntö annetaan laitokselle, jossa on vakuutettu ko. vuonna ensimmäisenä päättynyt, alle neljän kuukauden työsuhde, edellyttäen että TEL-työsuhdeaikaa on yhteensä vähintään neljä kuukautta kyseisenä vuonna.

Jos työntekijällä on 63 vuoden iän täyttämisen vuonna sekä LEL-ansioita, että päättäneitä TEL-työsuhteita tai yrittäjäjaksoja, annetaan laskentapyyntö TEK:lle, jos LEL-ansiot viimeksi päättäneen TEL-YEL- tai MYEL-suhteen päättymisen jälkeen ylittävät LEL:n suuremman rajatulon.

Ellei mihinkään työ- tai yrittäjäsuhteeseen liity tulevaa aikaa, laskentapyyntö lähetetään viimeisen työ- tai yrittäjäsuhteen vakuuttaneelle laitokselle.

Jos työntekijällä on viimeisenä rinnakkaisia työsuhteita ja yrittäjäjaksoja, vanhuuseläkkeen laskentapyyntö osoitetaan etuoikeussäännöksen (TEL-YEL-MYEL-LEL) mukaiseen eläkelaitokseen. Jos rinnakkain on kaksi tai useampia TEL-työsuhteita, osoitetaan vanhuuseläkkeen laskentapyyntö sille laitokselle, jossa vakuutettu työsuhde on alkanut aikaisemmin. Koska ETK:n rekisterissä ei ole palkkatietoja, on mahdollista, että valittu laitos ei ole se, jonka piiriin henkilö on pääasiallisen toimintansa perusteella kuulunut. Näissä tapauksissa on eläkelaitosten keskenään selvitettävä, minkä laitoksen tehtävä on laskea vanhuuseläke. Muille rinnakkaisten työ- ja yrittäjäsuhteiden laitoksille toimitetaan laskentapyyntö, joka edellyttää eläkkeen laskentaa ainoastaan kyseisen rinnakkaisen työ- tai yrittäjäsuhteen perusteella. Tämä eläkkeen määrä on ilmoitettava vanhuuseläkkeen laskentapyyntöön saaneelle laitokselle.

Jo eläkkeellä olevasta henkilöstä laskentapyyntö toimitetaan yleensä eläkettä maksavalle laitokselle. Jos kuitenkin henkilöllä on jatkuva työsuhde tai yrittäjäjakso, laskentapyyntö toimitetaan kyseisen suhteen vakuuttaneelle laitokselle.

ETK:n vireilläolorekisteriin talletetaan tieto siitä, mille eläkelaitokselle laskentapyyntö on lähetetty. Jos vanhuuseläkkeen laskentapyyntö on ETK:sta toimitettu eläkelaitokselle, jonka ei tule ratkaista eläkehakemusta, on pyynnön saaneen laitoksen siirrettävä laskenta toiselle laitokselle. Siirrosta on ilmoitettava myös ETK:lle, jotta myöhemmin tuleva eläkehakemus, jos se tulee ETK:hon, voidaan suoraan ohjata oikeaan laitokseen. Ilmoitus siirrosta tehdään siirto-/jakoilmoituslomakkeella.

1.3. Rekisteriotteet ja niiden ryhmittely

Vanhuuseläkkeen laskentapyyntö toimitetaan eläkelaitoksille rekisteriotteilla. Työsuhderekisteriotteet annetaan eläkelaitosten toivomusten mukaan joko lomakkeella, magneettinauhalla tai molemmilla. Eläketapahtumaote annetaan aina, kun eläketapahtumarekisterissä on tietoja eläkepäätöksistä tai eläkehakemusten vireilläoloista. Eläketapahtumaote annetaan aina lomakkeella.

Laskentapyyntöjä muodostettaessa päätellään ETK:n rekisteritietojen perusteella koneellisesti, onko vanhuuseläke vapaakirjaeläke vai onko joihinkin työ- tai yrittäjäsuhteisiin liitettävä tulevan ajan osuus. Päätelyn tulos ilmoitetaan rekisteriotteella, johon merkitään laskentapyyntötunnus. Rekisteriotteet toimitetaan laskentapyyntötunnusten mukaisesti ryhmiteltyinä. Käytetyt laskentapyyntötunnukset ja niiden merkitys on seuraava:

- E: Vanhuuseläke on vapaakirjaeläke. Otteen saanut laitos voi laskea vanhuuseläkkeen suoraan rekisteritietojen perusteella.
- ET: Otteen saaneessa eläkelaitoksessa vakuutettuun työ- tai yrittäjäsuhteeseen liittyy tulevan ajan osuus. Eläkelaitoksen on erikseen tutkittava, onko tuleva aika otettava huomioon myös LEL:n perusteella. Otteen saanut laitos laskee myös vanhuuseläkkeen.
- E2: Tulevan ajan osuus on liitettävä paitsi otteen saaneessa laitoksessa vakuutettuun työ- tai yrittäjäsuhteeseen, myös toiseen rinnakkaiseen työ- tai yrittäjäsuhteeseen. Tämän rinnakkaisen suhteen vakuuttanut laitos ilmoittaa kyseiseen rinnakkaiseen suhteeseen liittyvän eläkkeen määrän otteen saaneelle laitokselle, joka laskee vanhuuseläkkeen. Myöskään tässä tapauksessa ei ETK ole tutkittu, otetaanko tuleva aika huomioon myös LEL:n perusteella.
- T: Otteen saaneessa laitoksessa vakuutettuun työ- tai yrittäjäsuhteeseen on liitettävä tulevan ajan osuus. Kyseisen suhteen perusteella laskettu eläkkeen määrä on ilmoitettava vanhuuseläkkeen laskentapyyntön saaneelle laitokselle. Tämä laitos on merkitty rekisteriotteelle.
- EX: ETK:n rekisteritietojen perusteella ei ole voitu päätellä, otetaanko tuleva aika huomioon LEL:n perusteella. Ote annetaan aina TEK:lle, joka tarvittaessa siirtää laskentapyyntön oikealle laitokselle.

EE: Henkilöllä on jatkuva sukupolvenvaihdoseläke tai vanhuuseläke alennetusta eläkeiästä ja lisäksi jatkuvia työ- tai yrittäjäsuhteita. Otteen saanut laitos laskee näiden perusteella uuden vanhuuseläkkeen.

ER: Henkilö saa otteen saaneesta laitoksesta eläkettä, jonka määrä on tarkistettava 65 vuoden iässä. Kyseessä on joko osaeläke tai täysi työkyvyttömyyseläke, jota myönnettäessä on sovellettu rajoitussäännöstä. Tähän ryhmään kuuluvat myös tapaukset, joissa vapaakirja-eläkkeenä myönnetyn työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen, sukupolvenvaihdoseläkkeen tai alennetusta eläkeiästä myönnetyn vanhuuseläkkeen kanssa on rinnakkaisia päättyneitä työ- tai yrittäjäsuhteita.

Niistä laskentapyyntöistä, joita ei koneellisesti ole pystytty ohjaamaan eläkelaitoksille, toimitetaan rekisteriotteet erikseen ETK:n käsiselvittelyn jälkeen.

Magneettinauhalla annettavilla rekisteriotteilla ilmoitetaan erillisellä tunnuksella, onko henkilöllä voimassaoleva julkisen sektorin vanhuuseläke tai eläkehakemus vireillä. Mainitut tiedot näkyvät täydellisinä eläketapahtumarekisteriotteella.

2. Väestörekisterin tietojen hyväksikäyttö

Ennen laskentapyyntöjen toimittamista eläkelaitoksille ETK pyytää väestörekisterikeskukselta työntekijöiden osoite- ja perhetiedot. Alle 18-vuotiaiden lasten henkilötunnukset merkitään rekisteriotteelle, joten virkatodistusta ei vanhuuseläkkeen käsittelyn yhteydessä tarvita.

Rekisteriotteelle merkitään myös henkilön osoite, asuinkuntakoodi sekä kielitunnus. Eläkelaitokset voivat näin ollen lähettää vanhuuseläkehakemuslomakkeen ja ennakkotiedon eläkkeestä suoraan tulevalle eläkkeensajalle.

Eläkelaitoksen toivomuksesta ETK tulostaa eläkelaitokselle myös työntekijän rekisteriotteet edelleen henkilöille toimitettaviksi. Rekisteriotteilta voidaan eläkelaskelma jättää pois.

3. Vanhuuseläkkeen laskentapyyntöjen lähettämisen jälkeen vireilletulevat eläkehakemukset

Eläketurvakeskukseen tullut vanhuuseläkehakemus ohjataan vanhuuseläkkeen laskentapyyntöön saaneelle eläkelaitokselle. Rekisteriotteita ei näissä tapauksissa enää toimiteta hakemuksen liitteenä. Mikäli hakemus tulee suoraan eläkelaitokseen, joka on saanut laskentapyyntöön, ei hakemuksen vireilletulosta tarvitse ilmoittaa ETK:lle. Ellei hakemuksen vastaanottanut laitos ole saanut laskentapyyntöä, on vireilletulosta

kuitenkin tehtävä ETK:lle ilmoitus. ETK ilmoittaa tällöin laskentapyynnön saaneelle laitokselle eläkehakemuksen vireilletulosta toiseen laitokseen.

Jos ETK:een vanhuuseläkkeen laskentapyyntöjen antamisen jälkeen tulee työkyvyttömyys, työttömyys- tai perhe-eläkehakemus, ohjataan hakemus ETK:sta aina vanhuuseläkkeen laskentapyynnön saaneelle laitokselle. Näin ollen on mahdollista, että hakemus ei ohjaudu laitokselle, jonka tehtävänä on kyseisen hakemuksen ratkaisu. Jos edellä mainittu hakemus on tullut vireille muuhun eläkelaitokseen, kuin mihin vanhuuseläkkeen laskentapyyntö on lähetetty, ilmoittaa ETK hakemuksen vireilletulosta vanhuuseläkkeen laskentapyynnön saaneelle laitokselle.

4. Eläketapahtumailmoitukset

4.1 Kansaneläkelaitoksen tarvitsemat tiedot työeläkkeen määrästä

Tukiosa- ja tukilisäsäännösten muututtua ei TEL 8 § 4 momentissa mainittuun eläkkeeseen eikä merimieseläkelain nojalla myönnettyyn eläkkeeseen sisältyvää lapsikorotusta oteta vuosituloa arvioitaessa huomioon. Kansaneläkelain muutos ja tukilisälaki edellyttävät lisäksi, että sellainen työeläkelakien mukainen vanhuuseläke, joka ei ole alkanut ennen 65 vuoden iän täyttämistä, otetaan huomioon sen suuruisena kuin eläke olisi alkaessaan välittömästi 65 vuoden iän täyttämisen jälkeen. Edellä mainittujen lainmuutosten johdosta eläkelaitosten on laskettava ja ilmoitettava eläketapahtumakortilla Kansaneläkelaitoksen erikseen tarvitsema työeläkkeen määrä, josta käytetään nimitystä työeläkkeen perusmäärä.

Eläkkeensaajan asumistukilain mukaisen asumistuen määrääminen sekä työtulon ja työeläkkeen yhteisvaikutuksen selvittäminen tukiosaa ja tukilisää varten edellyttää, että Kansaneläkelaitos saa tiedon myös vanhuuseläkkeen myöntämisestä ja eläkkeen maksettavasta määrästä, kuten nykysin.

4.2 Työeläkkeen perusmäärä

Työkyvyttömyys-, työttömyys- ja sukupolvenvaihdos-eläkkeen perusmäärä on eläkkeen yhteensovitettu määrä ilman lapsikorotusta. Ennen 65 vuoden ikää alkaneen vanhuuseläkkeen perusmäärä on niinkään ko. eläkkeen yhteensovitettu määrä ilman lapsikorotusta.

Edellä mainituissa eläkkeissä perusmäärä on merkittävä kaikkiin eläkkeisiin koskeviin alkamisilmoituksiin ja eläkkeen määrän muutosilmoituksiin, niin kauan kuin eläkkeeseen sisältyy lapsikorotus.

Vanhuuseläkkeessä, joka ei ole alkanut ennen 65 vuoden ikää, perusmäärä on se vanhuuseläkkeen yhteensovitettu määrä ilman lapsikorotusta, jonka henkilö saisi siirtyessään eläkkeelle välittömästi 65 vuoden iän täytettyään. Perusmäärä on merkittävä kaikkiin tällaisiin vanhuuseläkkeitä koskeviin ilmoituksiin.

Perusmäärään lasketaan myös rekisteröidyn määrällisen lisäedun määrä, vanhuuseläkkeessä ilman lykkäytymiskorotusta. Perusmäärän laskemista selostetaan tarkemmin työeläkelakien muutoksia käsittelevässä yleiskirjeessä.

4.3 Vanhuuseläkkeen ennakoilmoitukset

Eläkelaitosten on ilmoitettava ETK:lle työeläkelakien mukaisen vanhuuseläkkeen perusmäärä ennen 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alkua. Ajankohta, mihin mennessä ilmoitusten on oltava ETK:ssa, ilmoitetaan eläkelaitoksille myöhemmin. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen tai sukupolvenvaihdoseläkkeen muuttumisesta vanhuuseläkkeeksi ei ilmoitusta anneta, ellei eläkkeen määrä muutu. Osaeläkkeen muuttumisesta vanhuuseläkkeeksi on sensijaan aina annettava ETK:lle eläketapahtumailmoitus.

Ellei eläketapahtumailmoitusta vanhuuseläkkeen myönntä voida ennen sovittua ajankohtaa tehdä, jos esim. TEL-työsuhde jatkuu, on eläkelaitoksen annettava ennakoilmoitus. Ennakoilmoitus on annettava niissäkin tapauksissa, joissa henkilö on kuulunut muunkin eläkejärjestelmän piiriin, vaikka eläkkeen suuruutta ei yhteensovitustietojen puuttuessa voidakaan lopullisesti määrätä. Sama koskee tapauksia, joissa lopullista eläkkeen määrää ei voida laskea selvitetävänä olevien, rekisteristä puuttuvien työsuhdetietojen takia.

Uusi ennakoilmoitus vanhuuseläkkeestä on tehtävä, kun eläkelaitos saa tiedon muun eläkkeen myöntämisestä henkilölle, joka ei vielä saa työeläkelakien mukaista vanhuuseläkettä, jos eläkkeen perusmäärä kyseisen muun eläkkeen vaikutuksesta muuttuu. Uusi ennakoilmoitus on tehtävä myös silloin, kun aikaisemmin ilmoitettu perusmäärä työsuhdetietojen tarkistuksen johdosta muuttuu.

Jos henkilö tulee saamaan myös rekisteröimätöntä lisäeläkettä, tulisi myös tämän eläkkeen määrä ilmoittaa jo ennakoilmoituksessa. Eläke ilmoitetaan sellaisena kuin se olisi, jos eläke alkaisi välittömästi 65 vuoden iän täyttämisestä.

Vanhuuseläkkeen myöntämisestä annetaan aina eläketapahtumailmoitus, vaikka ennakoilmoitus olisikin annettu ja eläkkeen määrä pysynyt samana.

4.4 Eläketapahtumakortin täyttäminen

Perusmäärän ilmoittamista varten on eläketapahtumakortille lisätty ruutu 89. Ensimmäisessä osaruudussa ilmoitetaan perusmäärä eläkkeestä, joka on myönnetty. Toisessa osaruudussa ilmoitetaan perusmäärä sellaisesta vanhuuseläkkeestä, jota ei vielä ole myönnetty. Molempien ruutujen käyttö tulee kysymykseen siinä tapauksessa, että rinnakkaisista työsuhteista joku jatkuu vanhuuseläkkeen alkaessa, jolloin eläkettä sen perusteella ei voida myöntää.

Mikäli eläkkeeseen sisältyy rekisteröityä lisäeläkettä, ilmoitetaan ruudussa 89 vähimmäisehtojen mukaisen eläkkeen perusmäärän ja lisäkkeen (vanhuuseläkkeessä ilman lykkäytymiskorotusta) summa.

Vanhuuseläkkeen ennakoilmoituksessa merkitään asiaksi ruutuun 62 tunnus 9. Muuten kortti täytetään kuten normaali vanhuuseläkeilmoitus. Alkamisajaksi ja alkuperäiseksi alkamisajaksi merkitään 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden 1. päivä. Eläkkeen määrä ja indeksi voidaan kuitenkin ilmoittaa mainittua alkamisaikaa vastaavaa indeksitasoa edeltäneessä tassa. Sama koskee myös heinäkuun ennakkokorotusta. Jos ennakoilmoitusta annettaessa tiedetään että eläkkeen määrä tulee rekisteristä puuttuvien työsuhtetietojen perusteella muuttumaan, merkitään asiaksi 9 A.

Rekisteröimättömän lisäeläkkeen määrä ilmoitetaan ennen sen myöntämistä eläketapahtumakortin huomautusruudussa merkitsemällä siihen "R:TÖN LE XXX MK/KK".

Yhteensovituksista ilmoitetaan ruudussa 72 koodeilla 0, 1 tai 2 kuten nykyisin, jos lopullinen yhteensovitus on voitu suorittaa. Kun tiedetään, että henkilöllä on oikeus eläkkeeseen myös muusta eläkejärjestelmästä, mutta tietoja yhteensovitusta varten ei ole saatu, merkitään tunnuksiksi 3.

Kun eläkettä ei vielä ole myönnetty, mutta muun eläkkeen myöntäminen aiheuttaa perusmäärän muutoksen, annetaan uusi ennakoilmoitus. Asiaksi merkitään tunnus 9 ja alkamisajaksi 65 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden 1. päivä.

5. Ilmoitukset rekisteritietojen muutoksista

Kun ETK:n työsuhte- tai eläketapahtumarekisteriin kirjataan tietoja sen jälkeen, kun laskentapyynnöt on toimitettu eläkelaitoksille, ilmoittaa ETK asianomaiselle eläkelaitokselle automaattisesti rekisteriotteella

- työsuhtetietojen muutoksista ja uusista työsuhteista
- henkilön kuolemasta
- eläkehakemuksen vireilletulosta toiseen eläkelaitokseen
- toisen eläkejärjestelmän eläkeratkaisusta tai ennakoilmoituksesta.

6. Työsuhteilmoitukset

Työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden lopussa jatkuvasta työsuhteesta ilmoitetaan ETK:n työsuhterekisteriin vapaakirjatiedot vasta työsuhteen päättyttyä. Päätymisajaksi merkitään todellinen päättymisaika. Jos työsuhde 63 vuoden iän täyttämivuonna on kestänyt vähintään neljä kuukautta, eläkekuukaudet ja eläkkeen määrä ilmoitetaan siten, että aika eläkeikään on otettu huomioon. Mikäli 63 vuoden iän täyttämivuoden lopussa jatkuva työsuhde on kestänyt kyseisenä vuonna alle neljä kuukautta, ilmoitetaan eläkeaikana ainoastaan työsuhdeaika 63 iän täyttämivuoden loppuun ja eläkkeen määränä kyseiseltä vuodelta karttunut eläke.

Jos aika eläkeikään liittyy ennen työntekijän 63 ikävuoden täyttämivuoden loppua päättyneeseen työsuhteeseen, ilmoitetaan työsuhterekisteriin erillinen tulevan ajan jakso, vastaavasti kuin työkyvyttömyyseläkejakso.

Tulevan ajan jakson ilmoittaa rekisteriin se eläkelaitos, jossa vakuutettuun työsuhteeseen tuleva aika on liitetty. Niissä tapauksissa, joissa tuleva aika liittyy useampaan rinnakkaiseen työ- tai yrittäjäsuhteeseen, kukin laitos ilmoittaa omalta osaltaan tulevan ajan osuuden ETK:lle. LEL:n osalta ilmoituksen antaa kuitenkin eläkkeen myöntävä laitos. Yksityiskohtaiset työsuhteilmoitusohjeet annetaan eläkelaitoksille myöhemmin erikseen.

7. Työntekijän 63 iän täyttämivuoden jälkeen alkaneen työsuhteen rekisteröinti

ETK:n rekisteriin on ilmoitettava myös työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen alkaneet työsuhteet, vaikkei näistä kartukaan eläkettä. Eläkekuukausiksi ja ansaitun eläkkeen määräksi merkitään näissä tapauksissa 0.

TEL 1 §:n muutoksen mukaan työsuhteeseen, joka on alkanut sen kalenterivuoden jälkeen, jolloin työntekijä täytti 63 vuotta, ei sovelleta TEL:iä, ellei työntekijään aikaisemmin ole sovellettu TEL:ä, LEL:ä, YEL:ä tai MYEL:ä. Työntekijän 63 iän täyttämivuoden jälkeen alkanutta työsuhdetta ETK:ssa rekisteröitäessä tutkitaan, onko työntekijä aikaisemmin kuulunut työeläkelakien piiriin ja ellei ole, ETK ilmoittaa eläkelaitokselle rekisteröintiluettelolla, ettei työsuhde tule TEL:n alaisuuteen. Näissä tapauksissa ei myöskään vakuutusmaksuja tule periä.

8. Kansaneläkelain muutosten voimaantulovaiheen edellyttämä tietoliikenne

Kansaneläkelain muutosten ja tukilisälain voimaantulosäännösten toimeenpano edellyttää, että KELA saa tiedot myös voimassaolevien työeläkkeiden määrästä ilman lapsikorotuksen osuutta.

Niistä työeläkkeistä, joissa yhteensovitus ei ole vaikuttanut eläkkeen määrään, ETK laskee ja ilmoittaa KELA:lle lapsikorottamattoman eläkkeen määrän. Eläkkeistä, joita on yhteensovituksen johdosta vähennetty, ETK toimittaa eläkelaitoksille rekisteriotteilla tiedot alkusyksyllä 1979. Eläkelaitosten on näissä tapauksissa laskettava ja ilmoitettava ETK:lle eläkkeen lapsikorottamaton määrä.

Eläketapahtumailmoituksiin on syksystä 1979 lähtien, myöhemmin erikseen ilmoitettavasta ajankohdasta, merkittävä eläkkeen määrä myös ilman lapsikorotusta, aina kun eläkkeeseen sisältyy lapsikorotus.

9. Työeläkelakien muutosten voimaantulon vaikutus työsuhdeilmoitusliikenteeseen

Uutta vanhuuseläkkeen laskentamenettelyä sovelletaan niihin eläkkeisiin, joissa henkilö täyttää eläkeiän 31.12.1979 jälkeen. Näin ollen 1915 syntyneiden vanhuuseläke, jos eläkeikä on 65 vuotta, lasketaan kuten työkyvyttömyyseläke, jossa työkyvyttömyyseläketapahtuma on sattunut 31.12.1978. 31.12.1978 voimassaolleeseen työsuhteeseen liittyvää eläkepalkkaa määrättäessä otetaan siis ansiot huomioon ainoastaan 31.12.1978 saakka. Jos kyseinen työsuhde on vuonna 1978 jatkunut vähintään neljä kuukautta, otetaan eläkeaikana huomioon myös 1.1.1979 ja eläkeiän täyttämisen välinen aika.

Kaikkiin ennen vuotta 1979 alkaneisiin ja kyseisenä vuonna päättyneisiin työsuhteisiin liittyvät vapaakirjatiedot ilmoitetaan kuitenkin toistaiseksi ETK:n rekisteriin voimassaolevan lain mukaisesti lasketuina. Tämä merkitsee sitä, että laskettaessa vanhuuseläkettä henkilölle, joka täyttää 65 vuotta vuonna 1980, on vapaakirjatiedot edellä tarkoitettujen työsuhteiden osalta laskettava uudelleen. Rekisteriotteille, jotka ETK toimittaa eläkelaitoksille vuonna 1915 syntyneiden työntekijöiden vanhuuseläkkeen laskentaa varten, on näissä tapauksissa merkitty huomautus vapaakirjatietojen virheellisyydestä. Vapaakirjatiedot on korjattava myös ETK:n rekisteriin.

Syyskuusta 1979 lähtien eläkelaitokset voivat merkitä työsuhteen päättymisilmoituksiin vapaakirjatiedot uusien säännösten mukaisesti lasketuina, sitten kun työsuhde on päättynyt työntekijän 63 ikävuoden täyttämisen vuoden jälkeen.